

Til Energi- og miljøkomiteens medlemmer

Kopi: Komitesekretær

Høringsinnspill: Mineralverksemd på norsk kontinentalsokkel - opning av areal og strategi for forvaltning av ressursane.

Norsk Bergindustri er bransjeforeningen for den norske mineralnæringen. Vi representerer om lag 185 medlemsbedrifter som produserer pukk, grus og andre byggeråstoffer, malm og mineraler eller naturstein, samt leverandører av varer og tjenester til bransjen.

Etterspørselen etter mineraler har økt i stort omfang de siste årene, og det er ventet en enda kraftigere etterspørsel i årene fremover. Mineraler er essensielle råvarer i så å si alle produkter som produseres.

Den teknologiske utviklingen og fornybarsamfunnet har ført til eskalering av etterspørselen etter mineraler. For eksempel går det med mange ganger flere mineraler til å produsere en elbil, sammenlignet med en fossildrevet bil. Produksjon av vindmøller og solcellesystemer krever også et svært stort antall mineraler. Med andre ord er vi avhengig av økt tilgang til mineraler for at det grønne skiftet ikke skal stoppe opp.

Godt over 80 prosent av verdens tilgang på kritiske og strategiske mineraler kommer fra Kina. Europas avhengighet av tilgang på råvarer fra Kina har vært økende over mange år. Hva skjer den dagen Kina reduserer tilgangen til råvarer til Europa?

Heldigvis har Norge store forekomster disse mineralene på fastlandet. Men utfordringen er at rammevilkårene for næringen ikke er gode nok, til at mineraler kan utvinnes raskere.

Ulike lovverk, manglende samhandling mellom offentlige etater, og lang saksbehandling forsinket og fordyrer prosessene med å kartlegge og utvinne mineraler. I mange tilfeller snakker vi om et tidsperspektiv på 10 år, fra de første tillatelsene er gitt til produksjon kan starte opp.

Norsk Bergindustri er ikke prinsipielt motstander av å utvinne mineraler på havbunnen, men mener det er et blindspor å iverksette kartlegging av mineraler på havbunnen nå prioritere dette nå. Utvinning av mineraler på havbunnen ligger flere tiår frem i tid, og løser ikke de prekære utfordringene som verden står overfor i dag.

Løsningen på dagens globale utfordring ligger først og fremst i å intensivere og forenkle arbeidet med å kartlegge mineralforekomster på fastlands-Norge, og utvinne de store mengdene med kritiske mineraler som vi allerede vet finnes i bakken.

For eksempel er det påvist store mengder med sjeldne jordmetaller i Fensfeltet i Nome kommune. Fensfeltet er på 4,5 kvadratkilometer. Det er anslått at feltet inneholder 30-50 millioner tonn med sjeldne jordmetaller.

Frem til nylig har man omtalt Kiruna som det stedet i Europa med størst forekomst av sjeldne jordarter. Anslagsvis skal volumet være på i overkant av én million tonn.

Europa er i dag prisgitt import av mineraler fra Kina for å kunne produsere varer, som blant annet er essensielle i det grønne skifte og digitalisering og modernisering av verden. Et økende fokus på havbunnsmineraler som i bestefall kan utvinnes om flere tiår, vil redusere satsningen på mineraler på land og dermed gjøre Norge og resten av verden mer avhengig av tilgangen på kritiske råvarer fra Kina.

I løpet av kort tid kommer EU til å vedta Critical Raw Materials Act. Målet med forordningen er å styrke bærekraftig mineralproduksjon og bygge robuste forsyningskjeder for mineralske råvarer i Europa.

I forslaget til traktat er det et mål og at EU innen 2030 skal utvinne 10 prosent av kritiske råvarer til eget forbruk, og at Europa ikke skal dekke mer enn 65 prosent av behovet for hver enkelt råvare fra et enkeltland utenfor verdensdelen.

Før sommeren la regjeringen frem sin mineralstrategi, med en rekke oppfølgingspunkter. Dessverre er det knapt satt av penger til strategien i forslaget til statsbudsjett. 15 millioner kroner er spredt ut på ulike budsjettposter.

Til sammenligning er det satt av 30 millioner til kartlegging av mineraler til havs.

Norsk Bergindustri mener det er langt viktigere, både i et nasjonalt, men også internasjonalt perspektiv, å kartlegge og utvinne ressursene på land og sette inn tiltak på sirkulærøkonomi.

Med vennlig hilsen

Anita Helene Hall

Generalsekretær, Norsk Bergindustri